

Motion till riksdagen 2009/10:So293

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp)**

Embryodonation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning som ser över möjligheten till embryodonation och att genomföra en befruktning utanför kroppen med både donerat ägg och donerad sperma.

Motivering

Äggdonation kan inte enligt lagen kombineras med spermadonation idag, det är inte tillåtet vare sig för hetero- eller homosexuella par. Miljöpartiet anser att det bör bli möjligt att tillåta behandling med både donerat ägg och donerad sperma samtidigt. Men det bör också bli tillåtet med embryodonation av redan existerande och nedfrysta embryon från någon annans IVF-behandling, när samtycke finns. Detta skulle underlätta dels för infertila ensamstående kvinnor och dels för par – lesbiska eller olikkönade – där båda är infertila.

Detta är idag inte tillåtet i Sverige, men tillåts i ett antal länder i Europa. Svenska kvinnor och par åker i dagsläget t ex till Finland och Lettland för att bli gravida på det sättet. En genomgång som EU¹ gjorde bland 44 länder 2005 visar att embryodonation var tillåtet i: Belgien, England, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Kanada, Lettland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Ryssland, Slovakien, Spanien och Tjeckien.

Dock är det av stor vikt för barn som tillkommit genom ägg- och spermadonation eller embryodonation, precis som för adopterade barn, att få kunskap om sitt ursprung. Föräldrarna bör vara skyldiga att berätta för barnet om hans eller hennes ursprung. Lagstiftningen om behandling med donerade ägg och spermier ska gälla lika för alla kvinnor oavsett sexuell läggning.

¹ Steering Committee of bioethics (CDBI), CDBI/INF (2005)7.

Fel! Okänt namn på

När det gäller embryodonationer och även surrogatmödraskap, som hellre bör kallas värdmödraskap, så finns det ett antal särskilda aspekter att ta hänsyn till i en eventuell lagstiftning. Till exempel följande:

- ? Krav på fysisk och psykisk hälsa eller annan lämplighet.
- ? Åldersgräns.
- ? Barns rätt att ta reda på donatorer/anonymitet hos donatorer.
- ? Finansiella aspekter, såsom kostnader och ersättningar. Vad ska hälso- och sjukvården stå för och hur ser kostnaderna ut jämfört med adoption?

En annan viktig aspekt är de regler som i sig gäller runt de överblivna embryon som finns redan i dag. I samband med att par gör IVF-behandling fryses de överblivna embryona ner för eventuellt senare bruk. Det är långt ifrån alla som senare vill använda alla överblivna embryon, eftersom man redan kan ha fått de barn man önskar. De nedfrysda embryona förstörs då.

Detta i sig väcker etiska dilemman hos en del föräldrar. En del kan tycka att det känns svårt att låta förstöra embryon som skulle kunna ha blivit ett barn. Om det fanns en möjlighet för dessa föräldrar att donera embryot så skulle det kanske kännas som en god gärning gentemot ett annat barnlöst par (eller en ensamstående den dag vi får en förändrad lagstiftning på det området).

Ur ett medicinskt perspektiv är embryodonation också betydligt enklare än vad en äggdonation till exempel är, eftersom det senare är en både fysiskt och psykiskt påfrestande process för donatorn. Det är heller inte riskfritt.

Regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning som ser över möjligheten att genomföra en befruktning utanför kroppen med ett redan existerande embryo eller med både ett donerat ägg och donerad sperma.

Vi skrev en liknande motion hösten 2008 som kom upp till behandling i socialutskottets betänkande SOU13 Hälso- och sjukvårdsfrågor. Dessvärre avslogs motionen utan att ha bemötts närmare. För alla de som hoppas på att embryodonation ska bli möjligt är det mycket viktigt att frågan inte negligeras, och vi hoppas därför att frågan lyfts på ett annat sätt i en kommande utskottsbehandling.

Stockholm den 30 september 2009

Gunvor G Ericson (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Ulf Holm (mp)

Jan Lindholm (mp)